

In heel Drenthe kent men Bartje.... maar wie kent het **Humanistisch Verbond** en **Humanitas**?

Op **9 november** 2021 vierden beide verenigingen het **75-jarig jubileum** groots in het Drenthe College in Assen. Alhoewel beide verenigingen al een poos actief zijn in Drenthe, worden de leden en vrijwilligers op straat regelmatig aangesproken met vragen zoals: “*Wat is humanisme nou precies? Is het een religie? En wat is het Humanistisch Verbond? Wat doet Humanitas? Wat is het verschil tussen het Humanistisch Verbond en Humanitas?*”

Bartje moest tijdens zijn leven leren omgaan met de dood van zijn vader, de zorg voor zijn familie, zijn eerste liefde, vriendschappen en het geloof. Uiteindelijk wordt hij Bart; een volwassen man die heeft ontdekt dat geestelijke rijkdom, geloof en liefde hem geluk brengen en dat deze dingen belangrijker zijn dan geld. Het **Humanistisch Verbond** en **Humanitas** houden zich bezig met precies al dit soort onderwerpen die in een mensenleven voorbij komen.

Om bij het grote publiek net zo bekend te worden als Bartje zal er natuurlijk veel meer nodig zijn dan dit artikel. Wellicht is het voor een aantal mensen voldoende als eerste kennismaking met het **humanisme** en is het een stimulans om eens contact op te nemen met de afdelingen van het **Humanistisch Verbond** en **Humanitas** in Assen en omgeving.

- **Humanisme**

Humanisten zijn van mening dat wij als mensen zelf in staat zijn om een zinvol en goed leven te leiden. We zijn als mens fundamenteel vrij terwijl we – tegelijkertijd - verbonden zijn met anderen. Een mens leert gedurende zijn leven steeds meer om goed zelf na te denken, eigen keuzes te maken en menswaardig samen te leven met anderen. Net zoals Bartje.

Bartje wilde niet bidden voor 'brune bon'n'. Bij het humanisme hoef je niet te bidden: het is geen religie of godsdienst, maar een levensovertuiging. Miljoenen mensen in Nederland denken en leven volgens het humanistische gedachtegoed, maar noemen zich geen humanist omdat men zichzelf liever geen label geeft of omdat men twijfelt of het ergens bij past.

Humanisten hebben geen heilige figuren, plekken of boeken, maar laten zich wel inspireren door mensen, cultuur en de natuur. Belangrijke inspirerende filosofen zijn

bijvoorbeeld Socrates, Erasmus, Da Vinci, Kant, Arendt en Sartre, maar ook hedendaagse kunstenaars en muzikanten als Wende Snijders en Typhoon horen daarbij.

Belangrijke waarden van het humanisme zijn:

- *Vrijheid*

Humanisten vinden dat iedereen vrij is om zijn leven naar eigen keuze vorm te geven, zolang dit niet ten koste gaat van anderen. Dit betekent dat je vrij kunt denken en geloven, vrij kunt kiezen voor bijvoorbeeld euthanasie, abortus of een geslachtsverandering. Individuele vrijheid gaat bij humanisten altijd vóór de groep, cultuur of traditie.

- *Gelijkwaardigheid*

Wij zijn allemaal mensen en kunnen flink van mening verschillen. Bartje merkte dat destijds ook al. We hoeven het niet met elkaar eens te zijn. Maar voor humanisten is iedereen gelijkwaardig en we accepteren iedereen. Geen enkel kenmerk van etniciteit, sekse, leeftijd, seksuele voorkeur, cultuur of anderszins doet daar iets aan af.

Vrijheid en gelijkwaardigheid kunnen alleen maar gerealiseerd worden in een (democratische) *humane en gezonde samenleving*. Met zijn allen vormen wij de maatschappij: humanisten streven naar een samenleving waarin iedereen een kans heeft op een goed leven met betekenisvol werk, economische welvaart, goed onderwijs, aandachtige zorg, een rijk cultureel leven en dat alles in een schone, gezonde en diverse leefomgeving. Daarbij is aandacht voor de natuur en dieren van belang want de mens is onderdeel van de natuur en kan niet leven zonder de aarde.

De organisaties **Humanitas** en **Humanistisch Verbond** proberen – ieder op hun eigen manier - vorm te geven aan al deze idealen.

- **Humanitas**

Humanitas is een landelijke vrijwilligersorganisatie die actieve hulp geeft aan mensen die een steuntje in de rug kunnen gebruiken. Humanitas begon met “de handen uit de mouwen te steken” op 31 mei 1945, direct na de Tweede Wereldoorlog. In die tijd was de zorg voor elkaar vooral goed geregeld binnen kerkgenootschappen. Hoorde je daar niet bij, dan stond je er vaak alleen voor bij ziekte of andere problemen. Humanitas bood hulp voor álle mensen: niemand mocht meer tussen wal en schip belanden.

De vrijwilligers helpen mensen om op eigen kracht iets aan hun situatie te veranderen. Net zoals in de tijd van Bartje, kunnen mensen – buiten hun schuld - in armoede en sores terecht komen. Dan kunnen zij een beroep doen op de vrijwilligers van Humanitas. De hulp is gratis en altijd in de buurt want er zijn verspreid over het land 80 afdelingen. Alle activiteiten van Humanitas vallen onder een van de volgende thema's: eenzaamheid, opvoeden, opgroeien, detentie, thuisadministratie en verlies. Humanitas is er voor iedereen, ongeacht leeftijd, achtergrond of levensovertuiging.

Alhoewel Humanitas de humanistische waarden onderschrijft, zijn deze waarden niet per se de reden waarom mensen zich inzetten voor Humanitas. Er zijn nu vele

vrijwilligers en leden die vooral kiezen voor de *activiteiten* van de vereniging waarvoor men zich als vrijwilliger wil inzetten, zoals thuisadministratie, thuisbezoek ouderen, autistensoos, etc.). Deze vrijwilligers kiezen niet per definitie voor de humanistische waarden. Veel vrijwilligers hebben een kerkelijke achtergrond en slechts een klein aantal zal zich daadwerkelijk humanist noemen.

- **Humanistisch Verbond**

Terwijl Humanitas zich vooral richt op het ‘doen’, richt het Humanistisch Verbond zich vooral op geestelijke of morele ontwikkeling van mensen. Het Humanistisch Verbond is direct na de oorlog opgericht: in 1946, iets later dan Humanitas.

Jaap van Praag was nauw betrokken bij de oprichting van beide organisaties. Hij zat tijdens de oorlog ondergedoken in Eindhoven en schreef het boek “*Modern Humanisme*”. Dit is een boek over het morele failliet van de mensheid die zich in de oorlog van zijn slechtste kant had laten zien. Van Praag vroeg zich af wat na alle verschrikkingen van de oorlog nog onze morele leidraad kan zijn. Hij maakte zich vooral ook grote zorgen over een levensbeschouwelijke onverschilligheid. Zijn boek vormde de start voor een humanistische levensbeschouwing op niet-godsdienstige basis, ten behoeve van een samenleving die bevrijd zou moeten zijn van zelfzucht, tirannie, angst en gebrek. Wilde Bartje dat ook niet?

Het Humanistisch Verbond geeft sinds de oprichting veel mensen inspiratie om een mooi en zinvol leven te leiden door het organiseren van lezingen, debat, workshops. Met de oprichting van het Humanistisch Verbond kwam er een levensbeschouwelijk ‘onderdak’ voor mensen die, net zoals van Praag, als humanist wilden leven en denken.

Bij alle activiteiten van het Humanistisch Verbond is *dialog* de belangrijkste onderlegger: het humanisme heeft namelijk geen ideaal recept voor een betere wereld. Het accepteert dat wij als mens onvolmaakt zijn en wil tegelijkertijd altijd op zoek blijven naar verbetering en dat gebeurt door reflectie en dialoog. Voor het Humanistisch Verbond zijn daarbij kunst, literatuur, natuur en de mens een bron van inspiratie. Leden van het Humanistisch Verbond geloven dus in de kracht van de mens, en hebben eerbied voor de mens als bijzonder deel van de natuur.

Bartje wordt nooit ouder en viert elk jaar zijn 12^e verjaardag in Assen op de eerste zaterdag in september. Zowel het **Humanistisch Verbond** als **Humanitas** worden wel steeds ouder en dat betekent dat zij op zoek moeten naar nieuwe leden en vrijwilligers. Meld u daarom aan om eens een lezing of een workshop bij te wonen.

Er is een jaarprogramma waarop je kunt zien welke activiteiten er georganiseerd worden door de **HV-afdeling in Assen e.o.**:

<https://www.humanistischverbond.nl/afdelingen/regio-noord/afdeling-assen-en-omgeving/>.

Of als u meer praktisch ingesteld bent: word vrijwilliger bij **Humanitas**, zie <https://www.humanitas.nl/afdeling/> en daar kunt u zoeken naar verschillende afdelingen in Drenthe.